

KOLOZSVÁRI

KÖZLÖNY

POLITIKAI, TUDOMÁNYOS ES SZÉPIRODALMI LAP.

A „Kolozsvári Közlöny“ meg-
jelenik minden vasárnap és csütörtökön
reggel.

Szerkesztési szállítás:
piacz-sor, Dietrich-ház 277 sz.: a hová a
lapot illető küldemények, u. m. dolgozatok,
hirdetések, a szerkesztőségnek szánt nyom-
tatványok példányai, s a reklamációk uta-
sítandók. Bermentetlen leveleket csak ren-
des dolgozóktól fogadjunk el. Közre
nem bocsátható közleményeket nem teszünk
felre, hanem elégetjük.

A „Kolozsvári Közlöny“-re
előfizetheti minden cs. kir. postahivatal-
nál, Kolozsvárt Stein János ur közepet-
közlikereskedésében, hová a posta által
küldendő pénzes levelek is címezendők.
Előfizetési ár postai szétküldéssel vagy ház-
hoz kihordással: negyed évre 2 ft. 40 kr.
félre 5 ft. egész évre 10 ft. p. p.
Hirdetés-k:
négyzet hasábozott sorát 4 ezüst krajczár-
ért, irodalmiakét 2 krajczárért közöljük.

Közlemény az erdélyi muzeum-egy-
leti ajánlatok iránt.

XVI.

179

urb. pap.	625.) Gróf Bethlen Leopold	1000 p. ft.
	626.) Gróf Bethlen Mihály	1000 „
	627.) Bors Albert ur	500 „
	628.) Bors Albertné, szül. Zámbo Juliánna	200 „
urnő	629.) Torma József ur	100 „
	630.) Véér Miklós ur	100 „
	631.) Brencsán Albert ur	100 „
	632.) Torma István ur	150 „
szony	633.) Özv. Kozma Imréné urasz-	100 „
	634.) Ajtai Gábor ur	100 „
	635.) Cserényi Dániel ur	150 „
	636.) Bothos Kálmán ur	100 „
	637.) Szabó János ur	100 „
	638.) Gegő Károly és Dobay József urak	100 „
együtt	639.) Kebelel Nagy Sámuel ur	145 dr.
könyvet és	640.) Pal Imre ur	100 „
	641.) Nagy Miklós, tordai polgármester ur	két eredeti kéziratot, 50 dr. könyvet, 16 dr. ér- gi pénz, 6 dr. ásványt, 4 dr. képet, 22 dr. kül- lönféle ritkaságot, ezen felül
	642.) Puhl Ignác ur	100 „
	643.) Puhl Ignácné, szül. Margitai Káro-	100 „
lina urnő	644.) Tarsaly Sándor ur	100 „
	645.) Homoky Vincze ur egy rendes rész-	5 „
vényt	646.) Nagy Lajos ur	5 „
	647.) Lengyel József ur	5 „
	648.) Budai Károly ur	5 „
	649.) Varga István ur	5 „
	650.) Papp János ur	5 „
	651.) Chuster Lajos ur	5 „
	652.) Jakabházy Zsigmond ur	5 „
	653.) Elekes György ur két rendes rész-	10 „
vényt	654.) Daraghy Mihály ur	5 „
	655.) Daraghy István ur évenként	2 „
fizet	656.) Sebessy Sámuel ur	5 „
	657.) Kovács Sámuel ur	5 „
	658.) Fr. Heuregger Károly ur	5 „
	659.) Rácz József ur	5 „
	660.) Ungvár György ur	5 „
	661.) Brassai Károly ur	5 „
	662.) Czecz Kálmán ur	5 „
	663.) Id. Róth Pál ur évenként	10 „
	664.) Fráter Farkas ur	5 „
	665.) Szathmáry Károly ur	5 „
	666.) Pelelle Otto ur	5 „
	667.) Markovics István ur	5 „
	668.) Kovrig Márton ur	5 „
	669.) Középső gróf Bethlen Sánd. ur	5 „
	670.) Dominik János ur egyszer	5 „
mindenkorra	671.) Bodo Sándor ur egysz. mind.	5 „
	672.) Turbutz Ferencz ur egyszer	5 „
mindenkorra	673.) Dr. Borsos (Beszterczeni) egyszer	5 „
mindenkorra	674.) Vitályos Lajos ur egyszer	5 „
mindenkorra	675.) Balogh József ur egyszer	5 „
mindenkorra	676.) Fejérvári Károly ur egyszer	5 „
mindenkorra	677.) Kis József ur egysz. mind.	10 „
	678.) Lengyel Bálint ur egysz. mind.	10 „
	679.) Kovács Mihály ur egyszer	2 „
mindenkorra	680.) Császár Farkas ur egysz. mind.	2 „
	681.) Csűrös József ur egysz. mind.	2 „
	682.) Vályi Elek könyveket és néhány ré-	10 „
gi pénzt s egyszer mindenkorra	683.) Merzók János ur szakács közpénz-	ben fizetett 12 pengő forintot. *)

(Folytatás következik.)

Erdély pénztárai és még valami.

Alig lehet pénztenlebb és pénztárat-
ban szegényebb országot képzelni mint Erdély.
Csak Szeben és Brassóban van takarékpénz-
tár, s az utóbbiban a bécsi banknak leszámito-
ló fiók intézete.

Pár év előtt a „Hotilap“-ban részletesen
fejtettem, hogy mit kellene tenni arra nézve,
hogy minél hamarabb takarékpénztárai legyenek
Erdélynek, s főleg Kolozsvárnak és az általam ott
megnevezett jelentékenyebb városoknak. Akkor
meg is kísértettek az előleges készületek és az-
óta is több ízben megmozdultak az ügyben; de
mindenkor több magyar takarékpénztárnál tett tuda-
kozódás után úgy értesültek, hogy ezek alapsza-
bályai a magas kormány által mind e mai napig
meg nem erősítették, az előkészületi tanácskozá-
soknál nem haladtak tovább a kolozsváriak, an-
nál inkább, mivel látták, hogy ők is csak úgy
állíthatnak takarékpénztárt, ha azt a magyar a-
lapszabályok szerint szervezhetik, de emberba-
ráli egyetlennel vagy adakozás útján, a regulatio el-
veihöz képest az általános szegénység miatt nem
képesek azt létesíteni.

Szerintem a takarékpénztár minden lekin-
tetben olyan fontos intézet, hogy annak létesíté-
se végtelenségig meg kell minden utat s mó-
dot kísértetni.

A regulatio több §-saiban kijelenti, hogy
ha az ott kijelöltek szerint célhoz jutni nem
lehetne, felsőbb engedéllyel a zoktól eltér-
ő elvek szerint is lehet szerkeszteni a takarékpénz-
tári alapszabályokat. Ezen okból kiindulva
azt hinném leegyszerűsítendőnek, a kolozsvári
ker. kamara karolná fel az ügyet és hivatalos ú-
ton terjesztendő fel legfelsőbb helyre, hogy azok,
a mik a regulatióban az alaptörvény előszerzése,
a kormányzó bizottság tiszteletbeli válogatott e-
gyének általi vitele, a tartalék-tőkére való ren-
delkezés iránt sat. rendelvek, a mi viszonyaink
közti, a mi szegénységünkkel nem létesíthetők,
hanem a minden oldalról vett tapasztalás azt
mutatja, hogy a takarékpénztár csak úgy létesít-
hető biztosan, ha ez részvénytársulat által, ke-
reskedői elveken, azon általános elfogadott al-
apszabályok szerint szerveztetik, a melyek sze-
rint a magyarországi takarékpénztárak szer-
kesztvék.

Abban, hogy a takarékpénztárt részvény-
társaság alapítja s kormányozza, az álladalom-
nak éppen semmi kára sincs; de kára van abban,
hogy évek telnek, a pénzügyesség emelkedik, a
tőkepénzek, — bármi kevés ösztölly legyen is az, —
mozgóvá tétele s minél sebesebben való forgatá-
sa szükségeltetik, a pénztáratok nem léte miatt
az uzsora iszonyatos nagy és mind e mellett Erdély
legnagyobb városában nincs intézet, hova a
takarékos ember pénzét vagy az egy ideig heve-
rő tőkéket, hamar felmondhatolag betehetné: s
ez által több millió östöllyt hever, s elvonatik a
kereskedéstől s közgazdálkodástól.

Az álladalomnak az így intézetekhez nézve
csupán az tulajdonképpeni feladata: hogy utat mu-
tasson, segítségül legyen és ellenőrködjen a visz-
szalások felett. A mi jó és célirányos lehet
Ausztriában Csehországban — az nem célirányos
Magyarországban s Erdélyben, mivel itt az ipar
s közgazdasági viszonyok, a lakosság életmódja,
s életnézetei, a munkások állapota s helyzete sat.
egészen más. Nálunk a munkások, a regulatióban
úgy nevezett, kevéssé vagyos nép osztálya, mely
takarítani szeretne, nem létezik nekünk előbb
még a mivel nép osztályt kell takarékosra
szoktatni s ösztönözni.

De hogy más koronaországokban is azon a-
lapokon, melyeken a magyar takarékpénztárak
létesültek, sokkal több takarékpénztár jutna élet-
re, azt tanúsítja eléggé az, hogy a magyar takarékpénz-
tárak száma körül-belül egyenlő a többi
koronaországokban létezők számával; s ezen ko-
ronaországoknak még jelentékenyebb kereskedés
s iparos városokban sincs takarékpénztár. Például
Salzburgban is csak egy év óta van.

A fenn előadottak mellett a kolozsvári ker.
kamara még a következőket is alázatos felterjesztés
útján javaslatba hozhatná a magas kormány
előtt.

Bank és takarékpénztárszerű s működésű
intézetekre nem csak Bécs, Prága, Triest, Pest-

ban állandó adni — e kis megtakarított összeget most
egészen átadja a nemes és üdvös célra; minél hogy
mások többet, szebb összegeket adjanak és így az
erdélyi muzeum mindenképpen mentől előbb léte-
süljen, lelkezől oltajta. E nyilatkozat oly érde-
kes, az áldozat általa oly jelentékeny válik, hogy
a szerk. jónak látta azt szor szóra közölni.
Szerk.

nek sat, van szüksége s lehet igénye, hanem a
másod és harmad rendű kereskedővárosoknak is;
sőt ezekben még nagyobb szükség van azon in-
tézetekre, mert a nagyobb kereskedő városokban
a banküzletet vívó nagykereskedők escomptiroz-
nak, honapoként 1 százalékot számítván legfel-
jebb; vidéki városokban pedig 30—40 százalék-
ra sem lehet pénzt kapni. Abban, hogy Bécs,
Pest, Triestnek sat. bankja, takarékpénztára, le-
számitoló társulata, hitelintézete sat. van, a kas-
sai, miskolci, kolozsvári, szeben kereskedőnek
semmi egyenes haszna nincs, ő azon intézetek
jótékonyágának éppen nem veheti hasznát, vagy
csak tetemes költséggel, mert azon intézetek
mindig csak helyben lakó vagy ott bejegyzett
egyéneknek adnak hitelt; a mi nagyon ter-
meszetes, mert egy másutt, főleg távol, például
Váradon vagy Szebenben lakó kereskedő viszo-
nyait nem ismerhetik, s figyelemmel nem kísér-
hetik.

Bécsben van számos pénztárat; de ezek-
nek, a Bécsen s Alsó-Ausztrián kívül lakó kö-
zönség semmi közvetlen hasznát nem veheti, an-
nál inkább mivel azon intézetek is főleg a na-
gyobb hitelű bécsi házaknak nyújtanak segédke-
zetek. A bécsi banknak az ottani legjelentősebb ban-
kárk veszik legtöbb hasznát. A bank tetemes
ösztöllyel segíti az escomptó társulatot,
de ezen társulatnál ismét azon kereskedő-házak
vannak előnyben, a melyek a banknál is legtöbb
hitelben részesülnek. Így van ez az ottani takarékpénz-
tárnál is. A bank hitelintézete mű-
ködését nem ismerjük. Az úgy nevezett keres-
kedelmi s ipar hitelintézet közgyűlési
jelentéséből azt látjuk, hogy ezen intézet főképp
börze-papírokkal üzérkedik, s a vasutitársulatot
kell segíti. Az egyes városokban létező fiokban-
kok jótékonyágát ismét igen kevesen, csak a
bejegyzett s egymást kölcsönösen támogató ke-
reskedők élvezhetik. Ezen fiok-intézetek, értékpá-
pírra és drágaságra nem előlegeznek, csak
három aláírású váltókat számítotnak le, mely alá-
írások közül kettőnek bejegyzetnek kell lenni; a
mi annál bajosabb, minthogy a czim-bejegyzés az
iparosokra és gazdálkodókra nézve igen nehéz-
z s hozszadalmassá tétetett.

(Vége következik.)

Csatary Otto

97 sz. 1857.

Figyelmeztetés.

A bécsi cs. kir. gazdasági egyesület f. évi
május 11-től 16-ig tartandja meg az ausztriai ösz-
szes tartományok számára rendezett gazdasági
kiállítást a melylyel ötvenéves fennállásának ün-
nepét akarja megülni.

Alólikt kamara még mult év octob. 14-ről
hosszra ki egy felhívást a lapok útján, a melyben
a szükséges bejelentések maga idejében megte-
hetése végett saját irodáját felajánlta. Hogy ez a
ajánlatot igen kevesen használták fel, abból nem a-
karja azon szomorú következtetést húzni, hogy
Erdély gazda-közönsége s azon iparosai, kik e
tárlatban becsülettel vehetnének részt, használa-
tulul akarják elmulni engedni e jó alkalmat, amely-
ben hazánk természetis műszorgalmi kincseiről száma-
ra a kívánatos figyelmet és méltánylást könnyen ki
lehetne érdemelni; — azonban az idő sürget.
s e kamara kötelességének ismeri újból is figyel-
meztetni azokat, a kik kiállítóknak kívánának fel-
lépni, hogy bejelentéseikkel sietni sziveskedjenek
miután a bejelentési határidő (f. év márt. 1 e) közel.

Nem lesz fölösleges egy uttal röviden meg-
említeni a kiállítási programról pontjait, hogy
a kik figyelmét az első alkalommal elkerülte
volna, a küldendő tárgyaknál s azok bejelenté-
sénél tudják magukat mihez alkalmazni.

A kiállításhoz köv. tkező 3 osztályra tesz:
1.) állat-kiállítás, a melybe minden
nemű szarvasmarha, ló, juh, disznó és szárnyas
állat tartozik.

A kiállítani szándokolt állatról be kell bizo-
nyítani, hogy az a kiállítóknak 1856 július 1-től
kezdve tulajdona. A bejelentésnek magában kell
foglaln: a) a tulajdonos nevét, állását és lakhe-
lyét; b) az állat faját, nemét és korát és c) mi-
óta bírja a kiállítót.

2.) Gazdasági gép és eszköz-kiállít-
ás: ide tartozik minden nemű gép és eszköz,
a mely a gazdaság terén célszűzen alkalmazha-
tó. A bejelentésnek magában kell foglalni, a)

kiállító nevét, állását és lakhelyét; b) a gép ne-
vét, használatát, eladási árát Bécsre számítva,
és a tért, a melyet a kiállítási épületben elfoglal;
c) megjegyzendő, hogy a kiállító maga találta-e
fel a gépet vagy csak javította? d) a gép készí-
tőjének nevét; e) a beküldő maga fog-e gondos-
kodni a felállításról vagy a kiállító bizottságra
bizza? f) hogy megengedi-e a géppel kísérletet
tet tenni, ha ezt a bizottság ohajtaná?

3.) Termény-kiállítás! ez 6 részre osz-
lik, u. m.

a) erdőszeli termények: fa magvak, cse-
meték, a közönséges erdei fák atmetseteai kü-
lönböző korok szerint, nagyobb, különösen
épülethez és bútornak használt erdei fák at-
metseteai, donga, deszka, zsendely, szőlőkaró,
hárszalag, gub. cs, cserhék, festőfák, nád és ká-
ka, gyapjözög, fejtér és fekete szurk. E cik-
keknek pontosan feladandók az erdőszeli viszo-
nyok, a mivelési költségek és a fa helyi árai kob-
tartalom szerint.

b) Mezei és kerti termények: fű, ló-
her s más takarmány-növények magvai, és szárit-
ott takarmány; gumós és gyökönövények magvai
és gyökerei; kalászos és hűvelyes növények, ha-
nicska; olajosnövények: gomborka, repeze, mák,
napraforgó sat, szalasnövények: kender és len,
csomókban; festőnövények; fűszer- és gyarínó-
vények, mint komló, ániz, dohány sat.

c) Gyapjú, selyem, méz és viasz:
juhgyapjú egy állatról egész nyírt; selyem-
bók és nyers selyem, méz és viasz természetis
és tisztított állapotban.

d) A gazdasági ipar készítményei:
u. m. száritott hús és főzelék, liszt, kenyér,
keményítő, kétszersült; csukorneműk és csukor-
liszt; bor, ser, szeszek; olajok, állati és növé-
nyi szappanok; sajt, állásra készített tej és vaj;
aszalt gyümölcs.

e) Gazdasági építészeti: tervek gazda-
sági épületekhez, alagsóvezéshöz, öntözési ké-
születekhez sat.

f) mesterséges trágya.

Az ezen osztályban tartozó tárgyakat ak-
kora mennyiségben kell beküldeni, hogy abból a
minőségre és értékre helyesen lehessen követ-
keztetni. A kalászos és hűvelyes magvakból leg-
alább negyed mérőnyi, az olajos magvakból leg-
alább 5 font küldendő. A bejelentéseknek ma-
gukban kell foglalni a kiállító, nevén, állásán és
lakhelyén kívül, a kiállítandó tárgy elnevezését
s eredetét, valamint arról Bécsre számítva.

A mint már említve volt minden bejelen-
tésnek f. évi márt. 1-ig meg kell történni s az
posta útján közvetlenül a kiállítási bizottsághoz
intézendő ily czim alatt: „An das General-Com-
ité für die Ausstellung in Wien Stadt, Herren-
gasse, Nro 30.)

A bejelentett tárgyak beküldésére követ-
kező határidőnek vannak kitűzve: az állatoknak
május 10-kén, a terményeknek és gépeknek ápr-
il 14-től legfeljebb május 4-éig, a boroknak
május 3-tól 8-káig okvetlen be kell érkezni.

A kiállítandó tárgyak ki és begyógyultatása
a kiállító vagy ennek meghatalmazottja által esz-
közlendő. Ha egyik sem volna jelen, a tárlati bi-
zottság magára vállalja, azonban minden fele-
lőség nélkül.

A kiállított tárgyak elhordása a tárlatból
hasonlag a kiállító gondjai közé tartozik.

Az állatokat kísérő cselédekrenézt ohajlan-
dó, hogy nemzeti viseletükben jelenjenek meg s
a szükséges tisztító eszközökkel ellátva legyenek.

A borokra nézt még következő különös
határozatok érvényesek: a) minden faj borból
legalább 6 palack küldendő; b) a palackok ak
a bor neméről és évszámáról szóló felirattal kell
ellátva lenni; c) e mellett hosszú, új dugaszszal
s kellőleg lepecsételve; d) egy fajta borhoz csak
egy alaku üvegek használandók; e) zavaros bo-
rok a versenytől zártnak.

Mind a fel-mind a viszsza szállítást ingyen
eszközlük: a cs. kir. vaspályák, s a dunai gőzha-
jók, felárra szállítja a délkeleti vaspálya társulat.

Végül megjegyzendő, hogy a gazdasági
egyesület a kiállítással a birodalom gazdasági
ereje felől egész képet szándékozáván össze-
állítani, felhívja a kiállítókat, hogy küldeménye-
ik mellett a menyenyiben lehet kimerítő tudósítást
adjanak, a miknek alapján a birodalom gazdasági
statistikájához hozzá lehessen vetni.

Kolozsvárt, febr. 15 kén 1857.

A kereskedelmi és iparkamarától. *)

*) A t. kamara ezen figyelmeztetése még mult szá-
munka ki volt szedve. De lapunk megjelenése
előestéjén egy egész hasáb összedűvén csak
most adhatjuk. Szerk.

A szőlőfa tőltében.

Torda. Figyelnünk kell szüntelen a természetre; mert mindig tanít minket: tavasszal, nyáron, ősszel és télben. Gyakran csekély működésében oly egyszerű dolgot fedezünk fel, mely embertársainknak hasznát, magunknak áldást hoz.

A ki magának akár a gazdaságot, akár a művészetet, akár az ipart tűzte ki célul, ne álljon meg a mellett, a mit ezekről másoktól tanult. Kutasson szüntelen titkai után: mert azok jótevőisége, mintha egy erős záras ládában állana, úgy tekinthető; de ha kulcsát felleled, akkor bő jutalommal fog koszorúzni.

Az alább megírandó fölfedezés nagyon egyszerű ugyan, de azért szőlőszőlőnk széles területén eddigelő ismeretlen levén, tudása elterjedt, kivált mikor olyan év adja elő magát, midőn a szőlőmivelők a természet által előgördített akadályok miatt a fedéssel elkésnek. Mult 1856-ik év őszén, november 19-re, szárközépig érő hó hullott környékünk határára, mit egy hétre kemény és tartós hideg követett, mely sokak bortermelőitől fedellen találta. Résztart az ért, mert, száraz ősz lévén, a jól mivelt szőlőföld csaknem por volt, bőszen lehetett fedni s esőt vártak a gazdák, részint mivel a szüretnek későn történtek meg; s így a metszéssel elkészték, még inkább a fedéssel. Hirtelen jött hő és hideg több szőlőszőlőt foglalkozó egyént megdöbbentett. Csekély személyemet megtalálták tanácsadásért és kérdezték elpusztult-e a fedellen szőlő vagy nem? lehet-e megfedni? Mind ezekre röviden feleltem: a jólmivelt szőlő magfái még nem fagytak el, mert azok megérték, a rozslú miveltéké — tapasztalatom szerint — elfagytak annyira, hogy a termőfőből kinőtt magfák tövében lévő egy két alvó s ezen felül egy-két anyabog vagy rügy maradt csak épen: tehát lehet fedni, ha a föld nem fagyos.

Ezen feleletemen némelyek nem nyugodtak meg s bővebb magyarázatot kívántak. Ténylet a gyökörök terére kellett vinnem át ez ügyet s következőleg bizonyítani kimentem a szőlőhegyre, és azoknak, a kiknek fedellen volt szőlőjük tökéiről több magfát vagdaltam le slakomba térttem vele visszsa, hol eleven szemet tetíttem szét tűzhelyemen s felette csendesen, hogy megne éjjenek, meg ne perzselődjenek, mintegy tavasszi melegségben, — rendre forgattam a vesszőket, míg engedni kezdték: ráncos cserhéjük megsumolt, fészreszköz megdagadt és hajló lett, az anyabogok megpuffadtak, s mintegy nőni kezdtek. Ekkor körmeim melazt anyabogról levájtam azon világos kávé vagy csereszínű takarót, a mi fedte a csiraalakú, jövődében leendő zöld jövést, és a legszebb virító smaragd zöld volt, mi csilhallanul életét és nem halálát esmértem meg a magfáknak. Ezt látván szőlősz-bajtársaim, sz. vaimat elhitték s szőlőiket fedni kezdtek.

Ha az elpusztult magfák anyabogjai fennírt próbátélt után megvágatnak, nem dőlneknek, hanem egészen fekete kávészíneknek néznek ki. Az ilyenekhez aztán nincs remény, hogy valaha ki-hajtsanak. Az ily magfák szüretkor bizonyosan érletlenek voltak, azért ezeknek elfedésével sietni kell ősszel, nem kellahideg dereséjüket rájuk bér-várni, — mert a föld alatt, — mivel az a légnél melegebb, elfagyásig szépenmegérnek s dus termést hozhatnak.

Balogh János.

Mező-Kook, febr. 8-kán. Tisztelt szerkesztőség! A történeti igazság hibátlan feljegyzése bármely nemzet életében nagyértékű kincs, a tudományok érdekét illetőleg; mert teméntelen

erő veszne el másként, kisserű kérdések kistisztázására; kivált, miután minden emberi tanulmányok, legnagyobb részben, a múltat illetik... Erdély- és magyarhoni lapok emlékeztetnek egy egri t. tanár urnak azon nagy értékű találmányáról, mely szerint üvegnyomatok által régi érmekeket, metsvényeket, domborműveket sokasítani lehet. Ezen találmányt illetőleg, kötelesek érzem magamat, a fenn említett elég fontos okból, a t. szerkesztőségnek néhány szóval felvilágosítást adni arról, a mit e tárgyban én, mint szemmel látott tanu, tudok, — a végre hogy — miután a hírlapi közlemények képezik jelenleg a történeten adatait, e néhány sor helyet talál-hasson mindazon lapokban, a melyek az említett találmány fölül tudósításokat adtak.

1846—47—és 48-ban Nagy-enyeden néhai idősb Zeyk Miklós urnál meghalt 1849. Kolozsvárt) a tanár Zeyk Miklós unoka-bátyjánál, több 100 darab oly nemű, nagyon finom üvegnyomatot láttam, többnyire görög, római apró domborművek s régi magyar és frank érmekekről.

Az üvegnyomatokat maga készíté, s azon fölül gipszönteteket által, s galvano-plasticai uton részben is szaporította. Ezen működését szememmel láttam; sőt, mint enyedi tanuló és műkedvelő, azokban többször részt is vettem.

Az üvegnyomat sikerét legnagyobb mértékben feltételezi az üveganyag melegségi fokának meghatározhatása, miután a rendes melegmérőkkel azt tenni nem lehet. Zeyk Miklós ezen, a bányamászok szükségelt melegségi fokot a felolvadt anyag szüntelen változó színéből tudta meghatározni, hosszas és eredményhez hihe-tőleg csak későre vezetett kőrletek és tapasztalások után.

A metsvényekről galvano-plasticai uton maga készítélt üvegnyomatot, vagy homorú mintákat rézből ily nemű néhány mintának a néhai szívességből én jelenleg is birtokában vagyok, mit annak köszönhetek, hogy miután kevés hiba történt alkításukban, üvegnyomatra nem voltak alkalmasak.

Zeyk Miklós úr egy szóval sem mondta soha tán senkinek, hogy az üvegnyomatok készítésének ő lenne feltalálója. Általában gyúlt minden fényt vagy nimbust egy a nagyobb, mint kisebb dolgokban egyiránt. Következéleg én sem állíthatok egyebet, mint azt, hogy a találmány ré-gibb, mint azt lapjaink hirdetik. Fajdalom! a né-hainak megbecsülhetlen, mindennemű gyűjtemé-nyei és irományai közül, tudomra, egyetlen darab sem menekülhetett Enyed romjai közül.

Végül megjegyezni kívánom, hogy én az egri t. tanár úr feltalálói érdeméből semmit is levonni teljességgel nem akarok, sőt miután meg-vagok győződve, hogy a t. tanár úr Zeyk Miklós soha se láta, tehát tőle el nem tanulhat-ta; s ha ezen találmány nem régből, s nem vala-hol külföldön történt — hol néhai Zeyk Miklós úr sok időt töltött, különös figyelemmel viseltetvén minden apróbb tanulmányok és művészetek iránt, állítom, miszerint a találmány érdeme a t. tanár urat is épp oly mérvben illeti, mint Zeyk Miklóst.

Szentkirályi Gábor.

Háromszék, febr. 5 ke. Seps-Sz.-Györgyön a városi új tánczeremben, a Kolozsvári föllálítandó erdélyi muzeum számára Antos Ferencz f. hó 1-én napján táncvizigalmat rendezett. Nem bírok azon levelezők szerencsés költői ér-cével, kik egy táncvizigalom leírásával íveket tudnak betölteni, s részemről egy táncvizigalmat, legyen az bár mi fényes, sőt-megengedem — a fiatalab-bakra nézve igen kellemes is — soha nem tu-dom oly közérdekű tárgynak tekinteni, hogy az

érdemes lehessen kivált polit. lap közleményeül szolgálai. — Kivételesen e szabály alól a nemes cizélókra rendezett táncvizigalmak érdemelmek meg-említését, nem önmagokért, de az ügyért, mely-nek javára rendeztetek.

E szempontból legyen szabad nekem is e táncvizigalomról rövid vázlatostudósításomat meg-tenni, s azon benyó ásról, mit az lelkemben hát-rahaygott.

A terem pompa nélkül, de izléssel volt dí-sítve. Igen helyesen; mert pazar fény elnyelte volna a jövedelmet. Legszebb díszítményül szol-gált urunk fejedelmünk, s alatta herczeg fő-kor-mányzónk arczképeivel az alapító nemes gróf képe.

A vendég-koszoruban pedig képviselve vala minden vallás és nemzetiség, úgy minden osztály; gazdag és szegény, nemes és polgár, pap és katona, a mult és jelen hivatalnokai. — s lehet egyéneket látni, a kik talán évtized óta nem lépveki magányukból, megjelenésükkel most bebizonyíták ök is hódolatul azon magasos eszmének, mely egy Muzeum föllállítását szük-ségli. — Valóban az egész vendégsereg, — bár különböző elemekből képződött, outhonias, egy-gyé olvadt család fesztelenül de ült, de az illedék szabályain tul nem csapongó tagjainak gondol-tatad. Mintha érezte volna mindenki, hogy azon név, azon cél, mely anynyiakat összehozza, mi-szent, mi nemes-komoly méltósággal vigadott, minden túlrágadtatás nélkül, szeg legyen legszebb dícséretére e táncvizigalomnak megemlíte.

A tiszta jövedelem a 300 pengő főt megközelíté, talán meg is haladá, miután számos meg nem je-lenhetők utólagosan is megküldék aldozatfille-rüket.

Végül fogadjá a rendező ur, az ügy nevé-ben, a bál-rendezés körül kifejtett, nem minden nehézségek és kellemetlenségek nélkül fűrado-zásait, minden ügybarát elismerő méltánylatát — köszönetét, — s engedje remélünk, hogy e bállal nem zárja be az ügy iránt tanusított buz-galmát.

X. X. X.

Kisborosnyó. Kívánom a t. szerkesztőséget a Háromszéken föllállítandó prot iskola helyisé-gének elhatárolása tárgyában f. é. január 14-ik napján, Kovácsán tartott ref. egyházi közgyűlés eredményéről körülményesebben tudósita i Három helyiség u. m. Seps-Sz.-György, Kézdvá-sárhely és Zagon tettek volt — azonesetre, ha ne-talan az iskola föllállítását kebelöbkenyerhetik, — nagyobb ajánlatokat. Mind három mellett és ellen hoztattak fel megfontolatást érdemlő okok. Végre a kérdés szavazatra bocsátatván, a többség Seps-Sz.-György mellé nyilatkozott. S.-Sz.-György a-jánlata ebből áll: ideiglenes iskolaházul a régi tanácsház, s a partialis: mind kettő célszerűen felkészítve, az építendő állandó iskolának telek, az épülethez, kö sz-györgyi rector szaktanító-nak, s ezeken felül 30,000 pft., — ezeken kívül a sepsi egyházvidék ajánlata, mely nagyobb bá-re mind Sz.-Györgyhöz volt köve, a gyűlés alkalmán felment volt már 23,000 pft. Egyébiránt a gyűtések most is folynak, s névszerint hatra van már most azon adakozókat is, kik ajánlataikat Kézdi-Vásárhely vagy Zagonhoz kötötték volt, újból megtalálni, és Sz.György részére meg-yerni. Sz.-György mellett nyilatkoztak még a barczai lutheranus magyarság, az erdővidéki ref. és az unitária megyék, melyek jelenleg ugyan pénzbeli ajánlatokat nem tettek, de jövőre pártó-lásukat ígérék. — Sz. György mellett, tetemes ajánlatán kívül szólhat, a más kettővel szembe, egészségesebb levegője, központossága, a város simább miveltsége. Kézdi-Vásárhely mellett is ugyan, hasonlólag szép ajánlatán kívül — har-

col azon remény, hogy a magas kormány a volt székely katonanövendék-bázat, mely most kato-nai kórházban használtatik. — a székely nemzet-nek, s névszerint a ref. státusnak real iskolája végett, kegyesen rendelkezése alá viszsza bocsá-tandja. Ez azonban kétes lévén, valószínűleg e bizonytalanság is birta a szavazók nagyobb ré-szét a S.-Sz.-György mellett szavazásra.

A helyiség ellátása határozva, bizottmány nevezetett ki, az alap kimutatása mellett, a mlgs fő egyházi tanácshoz, hogy az iskola föllállításá iránti legfőbb engedély kinyerése végett felira-tot készítsen.

Levelező ugyan ez alkalommal a kovácsnai ref. egyház megyének, a felséges dynastia irán-ti loyaltitásának meglepő bizonyágáról értesült, a ref. egyházban ugyanis a templom falán nagy betűkkel díszlik „Eljen Ferencz József.“

A mult év, annyi elemi csapások mellett, legalább nem mutatott fel oly számos égést, de az új év kezdé e részben is meghozni adóját, — Haraly 5 év alatt már másodsor, csak nem egé-szen közelebből ége el; s alig mulik est, hogy a sötét ég föl ott égesek vereslő világát ne tűn-tesse fel. Pípa, részeg fő, gondatlan cseléd, al-jas boszszu menyinyi siralmas szerencsétlenséget nem idéztek elő! Ad vocem cseléd: az erd. gazd. egyesületa Heckenast-féleErdélynek szánt eszté-l-jutalmakat kiosztotta e ár, — ha nem, ohaj-landó volna vidékünkön is a népek ezen jutal-mat tudására juttatni — (legcélzzerűbb n szó-zsékéből a lelkeszek általi kihirdetéssel) Ez si-keres eszköze lenne a cselédek javításának; mert míg a népnevelés megtremethető bizt-s de késő gyümölcsét, az ily jutalmak hatalmas ingerül szolgálhatnak szolgáló osztályunk közt, ha nem is maga a jó iránti szeretetből, de legalább ha-szonvággyból, a becsületesebb magaviseletré. Va-lóban kívánatos volna, ha akár egyesek akár tár-sulatok mentől több ily jutalmakat tűznének ki, s nem csak férfiak, de a fejrénép-cselédek száma-ra is, mert én mint a nép között élő bátran állít-hatom, hogy a nő cselédség vidékünkön, s talán mindenütt a magyar elem közt sokkal romlottabb mint a férfii, — s erősíti azon tapasztalást, hogy a nő ha elaljasul, mélyebben súlyed mint a férfi.

Kolozsvári napló.

* Most már, pesti lapok után, bizonyos-ként irhatjuk, hogy a Szabó Richard és Ba-lázs Sándor által szerkesztett „Erdélyi Muze-um“ című almanach Pesten Pfeifer Ferdinánd bizománnyában megjelent. Ajanlva van Mikó Im-re és Eszterházy László grófnoknak, s gróf Kemény József emlékének A 448 lapnyial-manach kiállítása igen díszes. Beszélyeket írtak bele: Bernáth Gáspár, Hamagyi Sándor, gróf Lázár Kálmán, Szabó Richard, P. Szathmáry Károly, Vadnay Károly és Vá-radi Luiza, egy vigiátékok Kovács Pal, tör-téneti értekezéseket Kováry László, Szabó Károly és Vass József; költeményeket Csá-szár F. Dalmadi, Flóra, Hóry F. Lévai, Lisznyai, Medgyes, Melanie, Mentovich Ferencz, Nyilas S. Sal Ferencz, Sárossy Gyula, Szász Károly, Szemere Miklós, Thali K. Tóth Endre, Tóth Kálmán, Vaj-da János és Zalár. A vastag, díszes, 4-edrét almanach bolti ára 4 pft. A jövedelem az erdélyi muzeum megalapítására van száva. Az előfizetők névsora is kijött a munka végén — összes számuk mintegy 400 (!) Meg vagyunk győződve, hogy a tartalomdús mű fenmaradt példányai ke-vés ideig fognak heverni a könyvtárosoknál.

nyitni nevelésügyünknek; de mindenik inkább az általánosságok és elmélet körül forgottak, kevés tekintettel a néptanítókra. Erdélyben, mint tudjuk, a Pestalozzi születése százados emlékéül 1846-ban alakult nevelői kör egyfelől nyílt tanácskozmányai, másfelől naplójának rendes közzétételével kecsgető kilátást ígér vala néptanítónknak. Fajdalom, a bekövetkezett országos kata-stropha e közhasznú együletet is eltemette...

Legyen üdvöz hát még egyszer minden olyan vállalat, mely népnevelői karunk emelését tűzte földalattul, s legyen üdvöz leg-közelebből Szeberényi Lajos, békéscsabai tanár hazánkfi-ának ismertetésül fölvevtt „Néptanítók könyve“ című vá-lalata, mely ilyen gyakorlati iskola, ily kevéssé közlány akar lenni, s melynek már ide tova két évfolyama forog az illetők ke-zén. zomban szomorodott szívvel kell bévallanom, hogy nem az erdélyi tanítóné; mert tudomásom szerint az első folyamann e-gész Erdélyben csak két előfizetője volt!! Pedig Isten lát-ja lelkünket, bizony a mi néptanítóinkra is elérne a nagyobb képesség s hivataluk iránti nagyobb buzgalom. Egy évfolyam előfizetési ára postai szétküldéssel (2 fr. 30 kr. p.) oly csekély, hogy sokan megbírhathak vagy legalább ketten hárman összeáll-va járathatnak... Mentségül alig hozhatnak fel egyebet, mint hogy e vállalatot nem ismerték... Éppen ez okból is szívesen elvállalam t. szerkesztő ur fölszólítására e becses irodalmi termék megjelenő füzeitől lapjai t. olvasóink röviden bemutatni.

Egy évfolyam 6 füzetből áll következő rovatokkal: érte-kezések, élet- és jellemrajzok, irodalom és tár-cza. Ez évben „Kis kert“ című melléklet is volt adva gyer-mek-olvasmányokból, mely vállalat azonban részvétlány miatt jövő évben megszűnik.

Az átküldött 3-dik füzetben az értekezéseket Sz. Andor nyitja meg „Nyílt levelek P. D. barátomhoz“ fölírattal le-vél-cyclusa I. számával (137—143 l.) Levélíró, mint említett bá-rátja gyermekének keresztapja, kötelességül ismeri az újszülöt nevelésébe belésszólni, s jóakaratu töredékeszméit, tanácsait az anyával közölni, szőlván ez uttal a gyermek első nevelé-séről. A tisztelt levélíró teljesen át van hatva az első, családi és édes anyai nevelés végettlen fontosságától s levelében, habár mint maga is mondja, ismert, de eléggé soha nem ismételhető igazságokat mond el őszintén, melegen és komolyan.

Kiemeli, hogy nevelésünk nem akkor kezdődik, mikor

a) E könyvismertetést, mely egy kitűnő szaktudósunk tollából ered, ajánljuk azok figyelmébe is, a kik különben mohóhban szoktak fo-gadni a költeményeket és beszélyeket.

Szerk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

teni ki azon nézetét, miképp a francia közben-
járás elfogadása Anglia becsületével nem férne
össze. Már pedig hogy a csatorna más részén
ilyeszerü beavatkozásokra nagyon hajlandók: az
legtisztább kiderül azon buzgalomból, melylyel
a párisi hivatalos lapok — mióta kitünt, hogy
Karrak szigete a poros tárgyak közé tartozik —
több ízben s legújabbban is, egy több mint furcsa
bizonyítványt igyekeztek összehűszögni, misze-
rint az a sziget tulajdonképpen Franciaország-
nak lappangó birtoka. Ez igény képtelenségét a-
zonnal átlátjuk, mihelyt csak az 1808-ban Ispa-
hánban kötött szerződést olvassuk meg, melyen
a francia lapok alapítani szokták önagyrémeiket,
de a melyet mindig csak megcsönkítva idéznek.
Az ide tartozó 17-ik cikk így hangzik:

„A francia udvar ügynökei azon ohaju-
kat fejezék ki, hogy a persa udvar ajándékoz-
ná nekik Karrak szigetét, egyet a Fartistához
tartozó szigetek közül, hogy ottan kereskedelmi
irodákat állíthassanak: határozva lón, miszerint
— Georgiának s minden persa tartomá-
nyoknak Oroszország részéről kiűrité-
se után — a persa udvar, a két nemzet közli e-
gyezségi szerződés értelmében, a fenn írt szige-
tet nekik át fogja adni és ajándékozni, hogy ott
letelepedhessenek és az azontul s örökre az ő sa-
játjuk legyen.”

Az akkori Sah tehát I. Napoleonnak csak
azon feltétel alatt ígérte Karrak átadását, ha ez
Persia elvesztett tartományainak visszaszerze-
sére közreműködne. De mint tudva van, mi-
dön a háború a czár és a Sah között 1811-ben
kiütött s annak egész folyása alatt Franciaor-
szág nem vala képes bármiféle közreműködés-
ben résztvenni: s Persia nem hogy Georgiát
nyerte volna vissza, két évvel később, a többi
kaukázusi birtokait is elveszté, s még ráadásul
kénytelen vala az orosz lobogót a Káspitengeren
is megengedni.

Londonból febr. 12-kén írják: A „Times”
párisi levelezője szerint Feruk-khánt néhány
nap alatt Londonba várhatjuk, miből követke-
zetheti, hogy a békealkudozások messze elő-
haladtak.

Az alsóház 12-ik ülésében Palmer-
ston lord viszatérvén az Austria s Franciaor-
szág közti titkos szerződés tényére, Ausztria o-
lasz birtokai biztosítására vonatkozólag, kijelen-
té, miképp előbb hibásan állítá azt, hogy ezen
szerződés nem volt aláírva. Azóta bővebb puha-
tolás után meggyőződött a felől, hogy az csak-
ugyan alá volt írva, (az ellenzék örömműjögása)
de hogy az inkább katonai, mint politikai szer-
ződvény levén, még azon eseten is, ha Ausztria
Oroszországnak háborút izent volna, az Olasz
országban állomásozó ausztriai francia hadcsapa-
tok magatartását illeté inkább; azonban ama
hadizenet meg se történné, dacára az aláírás-
nak csak írott betű volt, s mint ilyennek se ha-
tása nem volt, se nem lón foganatósítva. Dis-
raeli ismétli előbbi állítását, hogy Ausztriának
olasz birtokai biztosítása végett csakugyan léte-
zik egy titkos szerződvény. Az nemcsak hogy
alá volt írva, hanem gyakorlatilag is alkalmazva,
minthogy annak folytán az ausztriai hadcsapatok

egy részét Olaszországból kivonták. Különben
azok után, a miket hallott, hiszi hogy a szer-
ződés semmi megszorítást nem tartalmaz az időt
illetőleg, mely alatt az érvényes lenne. Pamer-
ston l. erre viszonzá, miképp Disraeli kezdet-
leges állítása oda célzott, hogy Angolország-
nak is volt biztosítási szerződvény körül némi
szerepe, sőt, hogy ezen szerződvény az angol
kormány ösztönzésére íratott alá. Ezt tagadta ő
(Palmerston) és ezt tagadja ezennel is. A szerző-
dés soha se költetett az angol kormány tudtával,
s így Disraeli igen rosszul értesült, vele dur-
va játékok üztek, ugy tintélevén előtte egy oly
katonai szerződést, mely soha se hajlatott végre,
mivel annak soha se létesült, mintha az az ausztri-
ai olasz birtokoknak Franciaország részéről ál-
landó biztosítása lett volna. Ezen katonai egyez-
ségnek soha se lehetett volna oly hasznát venni,
mint állították, mivel Ausztria soha se mondhatta
volna Nápolynak: „Franciaország állandóan bizo-
sította olasz birtokait,” mivel csupán oly szer-
ződés íratott alá, mely oly esetre intézkedett e-
lőre, mely soha se állott elő.

Franciaország. A „Pays” jelenti febr. 14-
kén: Feruk-khánnak Londonba utazása és van
határozva, lakása már meg van rendelve. A lord
Cowley és Feruk közli tárgyalások kedvező
benyomást tettek.

A febr. 13-án megjelent bankkimutatás
igen kedvező. E szerint az ércpénzkészletnek
3 1/2 millió, az államkincstárnak 4 1/2 millió frank-
kai szaporodása tünik ki.

A „Moniteur” jelenti: Mitán Morny
gróf küldetése Sz. Pétervártól hosszabb időre
terjed ki, emelől fogva a legközelebbi ülésszakra
a törvényhozó gyűlés elnökévé Schneider ne-
veztelet ki.

A „Pays” az Ausztria és Piemont közt
létező viszonyt mint Olaszország jólétével ellen-
kezőt sajnálja.

A francia kabinet igyekezik most de-
valálni azon nagy hangot, melylyel a dunai fe-
jedelemségek unioja iránti saját eltökélését ki-
mondta, s megnyugtató biztosításokat adott az
osztrák és török követnek az iránt, hogy semmi
törvényszerűtlen lépést sem teend az egyesítés
kiküzdésére. Párisban bizonyosnak tartják az ad
hoc-dívanok többségét az unio mellett, mint
szintén, hogy a jövő konferencián is a nagyha-
talmak kivált Piemont döntő szavára számítnak
Párisban. De másfelől London se mulatand el
semmit kétségkűl, hogy e nagyreményű kis or-
szágot, ha szükség, ijesztesse is rá vegye az
unio elleni szavazásra. Egyébiránt jól tudja Pie-
mont is, hogy a francia nyakaskodás mögött
mindig Savoya megszerzésének utógondolata lap-
pang.

A mult számunkban említett bohó ember,
ki a császárnét megakarta ölelni, egy sze-
lid örlött. A meggyőzőnek rendelkezése alá lón
átadva.

A kis császári újból betegeskedik.

Olaszország. Nápolyból írják: Nagy fi-
gyelmet gerjesztett itt egy férfinak halála, ki a
Vieiria fogdában mult ki. Azt állítják, hogy kin-

vallatás alatt adta ki lelkét. Ez ember kereskedő
volt. A rendőrség azon gyanúból fogta volt el őt,
hogy részt vett volna Milano hullájának elrab-
lásában — Jan. 29-kén, a nápolyi alkotmány ki-
hirdetése napjának éjén, a város különböző pont-
jain több háromszínű lobogó volt kitűzve. Hason-
ló demonstrációk más helyeken is történtek. —
Az ausztriai Császár ő Flége által kibocsá-
tott amnestia a nápolyi udvarra rossz benyo-
mást lón. It Ausztriát a demagógiának áldozatul
esett hatalmasságnak tekintik.

Rómából írják, miképp a párisi érsek
meggyilkolásának híre borzasztó hatással volt a
pápirra; Antonelli bíbornok vitte meg a végzetel-
jes sürgönyt. Alig vetett ő szentsége egy pillá-
natot a sürgönyre, alétan rogyott össze, mielőtt
a bíbornok segítségére hozzá ugrott volna. Az
oda siető cselédek által azonban csakhamar fel-
lón emelve, de csak darab idő múlva jött ismét
magához.

Egy nápolyi febr. 11-ki sürgöny szer-
int, a minisztériának elhatározta a vámörvé-
nyek teljes revisióját szabadelyü értelemben és a
porto franco behozatalát. E teljesen méltánylandó
rendszabály sem szünteti legkevésbé is az iz-
gatást. Legközelebb számos elfogatást történt azon
hír terjesztése folytán, hogy a király leköszönt.
A leköszönési decretumnak egy másolata küldé-
tet volna meg Palermóba a sicíliai helytartóhoz.
De ez, a kapott sürgönyökkel nem találván ösz-
hangzásban a decretumot, felvilágosítást kért tá-
virat útján s ezáltal a titkot fölfedte. Rögön szí-
goru rendszabályok vétettek foganiath; a befog-
ott egyének nagyobb részt magán állásu hiva-
latnokok fiai. A király nagyon meg lenne rémul-
ve s bizalmatlan még legbensőbb barátai iránt
is, kiket eddig a seregűből magáéinak tartott. Oly
szórakozott és gyanakodó, mint mikor nem rég
udvari kamarásának hirtelen rendeletet adott, hogy
Casertába akar a vasuton menni; de az indulás
percében egyszerre csak megmáslja szándékát,
s azt mondja egyik lovászmesterének, fogasson
bé, mert kocsin akar utazni. A székváros aztán
nem beszél huszonnégy óráig egyébről, mint
hogy a király fél a vasuton menni.

F. hó 11-ről írják Londonból: A „M.
Post” jelenti, hogy Nápoly helyzete mitsem válto-
zott. Azt állítja, hogy a rendőrség az egyetlen
eszköz, mit a kormány alkalmaz.
Oroszország. Kaukázus nyugoti oldalán,
mint tudjuk, a Seler pasa alatti cserkeszekkel vol-
tak az oroszoknak csatáik most arról tudósítá-
nak, hogy a Kaukázus keleti oldalán is ismét
megújultak a csatározások a Samil által vezény-
lett csecsenczekkel. Szent Pétervárról febr.
11-ről írják: Telen a favágás rendes foglalkodás,
de az oroszok ezáltal egy egész erdőt vágtak le,
mely ekkor a nagy Csecsna elfoglalásában leg-
nagyobb akadályul szolgált; a meglepett hegyila-
kók nem voltak képesek azt meggátolni, s az o-
roszok 8 halott, 14 sebesült és 9 sérült vesztesé-
gével bevégzik e nagy irtást.

Ujposta.
A milánói hivatalos lap febr. 14-én je-
lenti, miszerint f. hó 11-én kelt legfelsőbb kézi-

ret által, a mult hó 25-dikei hegylmi tény azon
személyekre kiterjesztetik, kik a legmagasabbcsa-
szári ház tagjai ellen elkövetett sértések bünébe
estek.

Párisban február 16-án nyílt meg a
kamara-ülés. A trónbeszéd örömmel említi meg,
hogy a béke alá van írva s a párisi szerződvény
kivételének nehézségei szerencsésen legyőzvék.
Poroszországnak Svajcczali viszálya har-
czias jellemű elveszté: remény van mielőbbi ked-
vező megoldás iránt. A Görögországot védő
három nagyhatalom között helyreállt egyetér-
tés a hadiseregnek tovább is görög földön tar-
tását szükségeltelené teszi. A Nápolyt illető vi-
szály az emberiség és civilizáció előmozdítása
iránti törekvésnek tulajdonítandó. Ezután a trón-
beszéd a bélyegekre sat.

Lord Palmerston jelenté a parlament
előtt, miképp a kormányának buzgó törekvése,
Persiával békét kötni oly feltételek alatt, a
melyek mindkét országra nézve becsülettelje-
sek és kielégítők; de az idevágó papírok közlé-
sét megvonta.

Stambuli tudósítások megerősítik azon hírt,
miszerint a Feruk-khánnak küldött utasítások
nagyon békések.

Hongkongból írják jan. 23-án. A „chi-
naik”, mint látszik, lámadást szándékoznak ten-
ni. Több dzsönke megtámadta a „Thistle” posta-
gőzöst, több embert elejtettek és megsebesítet-
tek. Kantont folyvást lövik s nemsokára le-
lesz rombolva. — A mandarinok a Hong-
kongba menekült lázadóknak kegyelmet s nagy
jutalmakat ígértek, ha az angol telepet folygujt-
ják. — Ceylonból új angol csapatok rendel-
vék. Egyébiránt a chinai császár maga ohajtaná
a békét s e célból Jeh helyett Kanton kormány-
zójává Cleangot nevezte volna ki.

Bécsi börze. Február 17-dikén 1857. —
50/-es metalliques, 84 1/10; 50/-es nemzeti kölcsön
87 1/8; 50/-es alsó austr. urb. kárp. 88; 50/-es ma-
gyar és gall. urb. kárp. 81 1/2; 1854-diki sorsjegykölcsön-
vény: 500; 1859-diki sorsj. 138 1/2; 1854-diki
sorsj. 111 1/10; Éjszaki vasút: 2350; Államvasút:
239 1/4; Tiszai pálya: 204 1/4; Bankrészenyek: 1045;
Dunaközéphegységi részvény: 595; Pesti lánchíd: 76;
Amstedami váltó: 87 3/8; Angsburg: 104 7/8; London:
10 11; Páris: 122; Bukarest: 266 1/2; Vert a-
rany értéke: 7 3/4; Ezüst: 4 1/2.

Igazítások: Mult szám: 476. lap. 1-ső ha-
sáb. Franciaország másod. sorában vanakzó hely.
olv. vonatkozó. Ujposta 6-ik sor: olvasd 5000
főnyt. Tovább hat sorral: Corolei h. olv. Corv-
ley — s négy sorral tovább Sarsistánba h. olv.
Farsistánba.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: BERDE ÁRON.

H I R D E T É S K.

(91) (2-6) Figyelmet kérünk!

a cs. k. legfelsőbb helyen kiváltságot Dr. Bor-
chardt-féle növény-zsappan, Dr. Suin de Boute-
nard-féle fog-pasta és a Dr. Hartung-féle
chinahéjajal és növény-pomade vá-
sárlása tárgyában.

Az itt említett, a bel- és külföldön évek
óta mind a két emberimnél oly nagy be-
csületben álló világszerek belsziáráságuk és
jelességök által oly nagy hirt biztosítottak ma-
guknak, hogy üzérkedők kezei nagy számu
utánzott szereket hoztak létre, s a mi szere-
ink t. cz. vásárlói gyakran a „növény-zsappan”
és „fogpasta” általános nevezete, vagy
hasonlóan hangzó költött orvosi nevek
által idegen gyártmányokkal csalattak meg.

Mi tisztelünk és becsülünk minden ve-
senyt, a mely élénk versénnyel szelcsíti a ke-
reskedés mezejét, s megengedett haszon után
törökszik: de hol a verseny mások jogait csön-
kítja, a hol csaló utánzás által mások
fölfedezéseinek, idegen czimzetek szó-
szerénti utánnyomása, s félcsérzésre
alkalmas hamis nevek költése által akar
mások rovására gazdagodni, ott erkölcselen-
sége vetemedik, s minden igazságszerető kár-
hözvátatást vonja magára.

Ily versénnyel van nekünk, fájda-
som! bajunk s habár az ily család hamisítá-
lok megtorlására a törvény mellettünk áll, s
erejét már is többször vetük sikerrel igény-
be, mégis a mi czikkeink használati érdeké-
ben szükségesnek tartjuk figyelmeztetni, hogy
vásárlásaikat mindig figyeljenek többször
nyilvánossá tett eredeti bepakolás mó-
dunkra s ezen nevekre.

Dr. Borchardt (növény-zsappan), Dr. Suin
de Bournard (fog-pasta) Dr. Hartung (china-
héjajal-növény-zsappan).

És általában czikkeink közül csak azo-
kat tekintésd csak halatlan jóknak és va-
lódinak, a melyek csak a koronként új-
ság útján megnevezett raktáros urak ke-
zeiből kerülnek ki.

Kolozsvárt kapható egyedül
Wolf János ur gyógyszerárban, ugy szintén
Abrudbányán Ferenczy Mihály, Besz-

terczen Kelp Fr. és társa és Dietrich és
Fleischer, Szászvárosban Spech G. gyógyszer.
Déván Büchler A., Ebesfalván Schmiedt
A., Szebenben Zöhrer F., Brassóban Ster-
ner Fr. és Hoffman József M. Váshelyt
Fogarasi Demeter, Szász-Sebesben Weis-
sörtel Fr., Köhalmában Milacs Ed. F., Se-
gesvárt Kisselbacher J. B. Székely-Úd-
varhelyt Kanucz J. A. gyógyszer. Tordán
Velics György uraknál.

(93) (1-3) Szamosfalván egy részjószág, melyhez
tágos belső telek, minden évben használat-
szántó föld 116 vekará válo, váltolag 468 vé-
kávalaló, összesen 46 szekér szénat termő
kaszáló, és regale tartoznak, a jelen évi Sz.
György naptól kezdve több évre hasznóbér-
be adó. Értekezni lehet iránta Kolozsvárt az
Ovárbán, 288 sz. alatt, Filop István urral.

(94) (1-1) Lauffer és Stolp, kiadó-könyvkeres-
kedésében Pestén (Váci-utca 7 sz.) megje-
lent és minden könyvkereskedésben kapható:

ROMAIK NAGYSÁGA

és

hanyatlása.

Azoknak politikája a vallásban.

Montesquieu.

Magyarította, Pados János.

Ára 1 pft. 20 kr.

(95) (1-3) Eladó ménló.
Szent-Benedeken, Dézs mellett, eladó egy
leghasználatosabb korában lévő 16 markos, vi-
lágos pej ménló, a választú híres Priám faj-
ból. Értekezni iránta Kolozsvárt, Fejér
Márton h. ügyvéd urral; helyett praefectus
Nagy Károlylyal.

(96) (1-3) HASZONBÉRBE ADÁSI HIRDETMEY.
Iktári m. gr. Bethlen Domokos ur hid-
almási rész jószága, az ehez tartozó több hely-
ségekben lévő birtok-részekkel együtt, a fo-
lyó évi Sz.-György naptól kezdve több évek-

re hasznóbérbe adó. — A birtok minőségét
s jövedelmét megtudhatni helyben Hidalmá-
son, a hasznóbéri feltételeket pedig Kolozs-
várt t. Seres László urnál. B. Király-utczai 15
számu háznál.

(88) (3-3) Nagy-Görgényben, mely helység a bes-
tercezi kerület görgény-szent-imrei járásában
fekszik, Szász-Régentől, másfél órai, maros-
Váshelytől mintegy négy órai távolban, egy
terjedelmes jószág, mely gróf Teleki birtok
és hozzá közel szomszedságban nyolczfalu ha-
tárain terjedelmes szántó, kaszáló és erdő
helyek, ugy kocsma és legelő — jövedelmek
tartoznak, mely gazdasági czélsszerű épületek-

Cs. k. kiválts. Anatherin szájjviz. POPP G. J.

gyakorlati fogorvostól Bécsben, a várban Goldschmied-
utca 604 szám alatt.

E szájjviz hasznossága mellett 1000-nél több bizonyítvány szól a legjelesb tekintélyektől,
valamint a napoként emelkedő fogyasztás is, mely a birodalomban szinte 200 raktárt tett szük-
séssé, azt bizonyítja, hogy e szernél, a szájj minden betegségeiben, jobb nincs.

Minden üvegcskének hasonló alakja van, mint az itt álló kicsinyített rajzolat, és saját
pecséttemmel van ellátva. Minden raktár köteles egy üveg szájjvizet csak 1 f. 20 pkrón árulni.

Kapható e szájjviz

Kolozsvárt Wolf J. gyógyszerész, Beszterczen Dietrich Sámuel, Brassóban Kinn
és Klokner, Fejervárt C. M. Megay, N. Szebenben Zöhrer és A. Popp, Segesvárt
J. B. Misselbacher, M. Váshelyt J. D. Fogarassy, Szász-Régenben Dietrich és
Wachner, Szászvárosban J. F. Leonhard, Tordán Wolf Gábor uraknál.

Bizonyítvány.

Felhíva érzem magam a Popp, bécsi fogorvos urtól fellátalt Anatherin szájjvizet mindenki-
nek ajánlani, a ki foghús-vérzésben szenved vagy rossz fogai vannak, minthogy magam is hasz-
náltam s valóban a legjobb hatását tapasztaltam. — Znaim, jun. 1854.

Walter János s. k.
polgár Znaimban.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda nyomdájában.